

Fra Grundtvig-litteraturen

Easter flower! what would you here?

Peter Balslev-Clausen

Easter flower! what would you here? Anthology of songs and hymns by N.F.S. Grundtvig. Translated into English by John Irons, Selected and edited Anne-Marie Mai & Jørn Henrik Petersen, Odense, Syddansk Universitetsforlag, 2013. 83 pp.

Med *Easter flower! what would you here* foreligger der nu et udvalg af oversættelser, i alt 27, af N.F.S. Grundtvigs salmer og folkelige sange. Der er tale om litterære oversættelser, hvis formål det er at præsentere Grundtvig som kirkelig og folkelig digter for et engelsktalende publikum. John Irons gør i udgiverens indledning rede for sine sproglige og kulturelle principper som oversætter fra dansk til engelsk. Hans sproglige begrebsbaggrund som oversætter af 1800-tals danske tekster er King James' bibeloversættelse fra 1661 og John og Charles Wesleys salmer fra midten af 1700-tallet. John Irons er søn af en metodistpræst. I betragtning af Grundtvigs forhold til metodismen ikke nogen ringe baggrund for en oversætter af hans salmer.

Udgivernes introduktion består af en kort gennemgang af Grundtvigs salmedigtning fra begyndelsen i 1810 med "Dejlig er den himmel blå" og fremefter. Man får i introduktionen (123 f.) bl.a. den oplysning, hvor udgiveren så har den fra, at Grundtvig ikke fik tilladelse til at lade menigheden ved Vor Frelsers Kirke i København synge "Den signede dag med fryd vi ser" ved markeringen af 1000-året for Ansgars komme til Danmark,

fordi de kirkelige myndigheder ikke kunne acceptere, at det indledende “Så” i sidste strofe kunne udlægges som “således” (“likewise”)!

I tilgift til den salmehistoriske indledning får læseren en orientering om Grundtvig som samfundstænkner (“social thinker”) og politiker. Læseren bliver således oplyst om, at Grundtvigs tilhængere ofte mødtes i “nonconformist congregations outside the established church of the Folkekirke” efter Grundlovens indførelse i 1849. Om valgmenighedsloven 1868 hedder det, at den tillod “a minimum of 20 households to form a special congregation outside the Folkekirke!” Det ville have klædt udgiverne at have sat sig bedre ind i de kirkepolitiske forhold i midten af det 19. århundrede.

Oversættelserne er hverken værre eller bedre end de i øvrigt foreliggende oversættelser af Grundtvigs salmer og sange (se f.eks. Grundtvig-oversættelserne i *Songs from Denmark* (1992) og *Hymns in English* (2009)).

Som eksempel på John Irons’ oversættelser kan anføres den første strofe fra “Dejlig er den himmel blå”:

Lovely is the sky of blue,
Fair it is to gaze on too,
Where the golden stars gleam brightly
Where they smile, invite us nightly
To ascend to them on high.

Som eksempel på John Irons’ oversættelse af Grundtvigs folkelige sange kan første strofe af “Hvad solskin er for det sorte muld” gælde:

What sunshine is for the rich black earth,
Is true enlightenment for earth’s kinsmen.
Red gold is too of far lesser worth
Than knowing God and what’s deep within one.
Through darkness storms us
In bright arms glorious
That light and warm us
Our joy shines clear!

Det er, som disse eksempel viser, svært at oversætte en poetisk tekst overbevisende. Det kan endda gå, når der er tale om tekster med en forholdsvis neutral billedbrug som i de to ovenfor citerede eksempler. Hvor billedbru-

gen er mere konkret som i den nationalromantiske sang “Jeg gik mig ud en sommerdag at høre”, går det helt galt, eksempelvis i strofe 8:

Oh, fly from north to south, from west to east,
Sing at Danish school, church, dance and feast.

Ikke alene forsvinder Øresund og Danevirke, to af Grundtvigs helt centrale nationalromantiske signalbegreber, John Irons afkorter også linjerne med en stavelse, hvorved de får mandlig og ikke som hos Grundtvig kvindelig udgang. Derved kan sangen ikke synges på folkevisemelodien, og det danske bliver et mandligt og ikke som hos Grundtvig et kvindeligt begreb. Tilsyneladende et par småting, men i virkeligheden gode eksempler på, at også i oversættelser af digte gemmer djævelen sig i enkelthederne.

I det store og hele gengiver John Irons’ oversættelser Grundtvigs tekster med de nødvendige omskrivninger, som ikke kan undgås ved oversættelser af poetiske tekster. Oversættelserne følger stort set originalernes versmåål og er rimede, dvs. at de er genkendelige og kan i det store og hele synges på originalernes melodier. John Irons’ oversættelser vil således kunne danne grundlag for en præsentation for engelsktalende af Grundtvig som salme- og sangdigter, både formelt og materielt. De foreliggende oversættelser vil for de flestes vedkommende egne sig til optagelse i fremtidige sang- og salmebøger til brug i kirker og på højskoler, og hvor det ellers kan være aktuelt at synges danske sange og salmer på engelsk.